

**KAUNO 1-OSIOS MUZIKOS MOKYKLOS
FORMALŪJŲ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO PRADINIO MUZIKINIO UGDYMO
VIOLONČELĖS PROGRAMA**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokyklos pavadinimas Kauno 1-oji muzikos mokykla, trumpasis pavadinimas – 1-oji muzikos mokykla. Mokykla įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190144649.
2. Mokyklos teisinė forma – biudžetinė įstaiga.
3. Mokyklos priklausomybė – Kauno miesto savivaldybės mokykla.
4. Mokyklos savininkė – Kauno miesto savivaldybė (toliau - Savininkas), kodas 111106319, Laisvės al. 96, LT-44251 Kaunas.
5. Savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Kauno miesto savivaldybės taryba. Jos kompetenciją nustato Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas.
6. Mokyklos buveinė – J. Gruodžio g. 25, LT-44289 Kaunas.
7. Švietimo įstaigos grupė ir tipas – neformaliojo vaikų švietimo mokykla ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokykla.
8. Mokyklos pagrindinė paskirtis – neformaliojo vaikų švietimo grupės muzikinio ugdymo mokykla, formalųjį švietimą papildančio muzikinio ugdymo mokykla.
9. Mokyklos paskirtis – vaikų meninis bei muzikinis ugdymas pagal ilgalaikes ir kryptingas neformalaus švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas.
10. Formalųjį švietimą papildančio muzikinio ugdymo programa (toliau - Programa) parengta remiantis LR Švietimo ir mokslo ministro 2015 m. sausio 27 d. Įsak. Nr. V-48 „Dėl rekomendacijų dėl meninio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir įgyvendinimo patvirtinimo“; LR Švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. Įsak. Nr. V-1214 „Bendrujų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašu“.

II. PROGRAMOS SANDARA, TRUKMĖ, APIMTIS

11. Programą gali rinktis 7-10 metų vaikai, besimokantys pagal bendrojo ugdymo programas, norintys įgyti ir plėtoti muzikines kompetencijas.
12. Programą sudaro branduolio dalykai ir pasirenkamieji dalykai, kurių ugdymo turinys glaudžiai siejasi tarpusavyje.
13. Branduolio dalykai yra privalomi, pasirenkamieji - neprivalomi, juos mokykla siūlo atsižvelgdama į mokinių poreikius ir mokyklos galimybes.
14. Branduolio ir pasirenkamiesiems dalykams skiriamos valandos numatomos mokyklos ugdymo plane.
15. Programos trukmė - 4 metai. Baigus Programą išduodamas mokyklos nustatyto pavyzdžio Programos baigimo pažymėjimas.

16. Programos sandara:

Programa	Programos sudėtis	Mokomasis dalykas	Trukmė	Savaitinių valandų skaičius	Viso valandų per metus
Pradinio muzikinio FŠPU programa	Programos branduolys (privalomi dalykai)	Muzikavimas/Violončelė	4 m. m.	2	70
		Solfedžio	4 m. m.	2	70
		Papildomas fortepijonas	2 m. m.	0,5	17
	Pasirenkamieji dalykai	Antrasis muzikos instrumentas	2 m.m.	0,5-1	17-35
		Solinis dainavimas	2 m.m.	0,5-1	17-35

17. Programoje numatytų privalomųjų ir pasirenkamųjų dalykų turinys, turinio apimtis, mokinių pasiekimai formuluojami VI ir VII skyriuose.

18. Pagal šią Programą, violončelės, papildomo fortepijono, antrojo muzikos instrumento, solinio dainavimo mokytojai rengia mokinio individualaus ugdymo planą kiekvienam pusmečiui, mokiniai ugdomi individualiai.

19. Solfedžio mokytojai rengia ilgalaikį (metų) planą. Ugdymas organizuojamas grupėje.

III. PROGRAMOS PASKIRTIS, TIKSLAS, UŽDAVINIAI, RENGIMO PRINCIPAI

20. Programos paskirtis - sudaryti palankias sąlygas sistemiskai plėtoti Programą pasirinkusių mokinių bendrąsias muzikines, violončelės instrumento dalykines bei kitas bendrąsias mokinio kompetencijas.

21. Programos tikslas - nuosekliai ir kryptingai ugdyti mokinių prigimtinius muzikinius gebėjimus, asmenines galias, suteikti pasirinkto muzikos dalyko ir bendrąsias kompetencijas, kurių reikia produktyviam dalyvavimui šiuolaikiniame kultūriname gyvenime ir pasirenkant profesiją.

22. Programos uždaviniai:

22.1. plėtoti mokinių prigimtinius muzikinius gebėjimus bei muzikos raiškos įgūdžius;

22.2. ugdyti mokymuisi visą gyvenimą reikalingas dalykines ir bendrąsias kompetencijas;

22.3. užtikrinti galimybę mokiniui, atsižvelgiant į jo poreikius, iš dalies pasirinkti programos turinį.

23. Programos rengimo principai:

23.1. individualizavimo - atsižvelgiama į mokinio pasiekimus, mokymosi ypatumus, gabumų raidą;

23.2. šiuolaikiškumo ir dermės - derinamos tradicijos ir ugdymo naujovės;

23.3. kūrybingumo ir iniciatyvumo - ugdomas mokinių kūrybinis mąstymas, atsakomybės už savo mokymosi rezultatus prisiėmimas, muzikinės raiškos pasiekimų pristatymo visuomenei gebėjimai.

24. Programos įgyvendinimo metu ugdomos šios mokinių kompetencijos:

24.1. muzikavimo;

24.2. improvizavimo ir kūrybos pradmenų.

25. Kompleksinė įvairių muzikinių veiklų plėtotė svariai prisideda prie bendrųjų mokinio kompetencijų ugdymo:

25.1. iniciatyvumo ir kūrybingumo;

25.2. asmeninės;

25.3. socialinės;

25.4. komunikavimo;

25.5. mokėjimo mokytis;

25.6. kultūrinės;

25.7. pažinimo.

IV. TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

26. Siekiant Programos dermės su kitomis muzikos krypties programomis, Programos dalyvių amžius, trukmė, rengimo principai, uždaviniai, mokymosi formos, struktūra, mokinių pasiekimai siejami su specializuoto ugdymo krypties programa (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programa), pradinio ugdymo muzikos dalyko bendraja programa.
27. Pagrindinė ugdymo forma - individuali/grupinė pamoka. Siekiant įgyvendinti konkrečios pamokos uždavinius, gali būti pasirenkami skirtingi pamokų tipai: techninė, kūrybinė, mišri pamoka, monopamoka, pamoka - repeticija.
28. Muzikavimo dalyko ugdymo turinys individualizuojamas (sudarant mokomąjį repertuarą) atsižvelgiant į mokinio gebėjimų ypatumus, pasiekimus, poreikius.
29. Branduolio ir pasirenkamųjų dalykų ugdymo turinys glaudžiai siejasi, taikoma tarpdalykinė integracija.
30. Mokytojas, siekdamas atskleisti mokinio individualybę, ugdymo proceso metu taiko įvairias mokymo(si) strategijas ir metodus:
- 30.1. informacinius;
  - 30.2. praktinius;
  - 30.3. kūrybinius/žaidybinius;
  - 30.4. demonstravimo;
  - 30.5. integruoto ugdymo;
  - 30.6. aktyviuosius mokymo metodus.
31. Siekiant užtikrinti mokymosi pažangą, kritinį mąstymą, ugdoma mokymosi mokyti kompetencija, skatinamas savarankiškas mokymasis.
32. Programai įgyvendinti kuriama šiuolaikinė mokymosi aplinka ir mokymo priemonės:
- 32.1. mokinio pasirinktas muzikos instrumentas - violončelė, klasėje klavišinis muzikos instrumentas (pianinas ar fortepijonas), kompiuteris su interneto prieiga ir garso klausymosi įranga;
  - 32.2. grupinių užsiėmimų patalpose - pianinas, lenta (interaktyvi lenta, vaizdo projektorius), kompiuteris su interneto prieiga, garso klausymosi įranga.

V. PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

33. Mokinių ugdymo pažanga ir pasiekimai vertinami pagal mokykloje galiojančią mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarką.
34. Pasiekimų ir pažangos vertinimas yra grindžiamas individualios pažangos vertinimo principu, lyginami mokinio pasiekimai su ankstesniais.
35. Vertinant atsižvelgiama į amžiaus tarpsnių psichologinius ypatumus, individualius mokinio poreikius, individualią mokinio pažangą.
36. Mokinių ugdymo pažangai vertinti naudojama dešimtbalė sistema. 1 klasės mokiniai vertinami idiografiniu būdu.
37. Taikoma mokinių įgytų gebėjimų patikrinimo formos (kontroliniai koncertai, įskaitos, egzaminai ir kt.) pagal mokyklos nustatytą tvarką.
38. Įvykdę Programoje numatytus reikalavimus, įvertinti teigiamais pažymiais mokiniai keliami į aukštesnę klasę.

VI. VIOLONČELĖS PROGRAMOS TURINYS (BRANDUOLIO DALYKAI)

VI. I. MUZIKAVIMAS / VIOLONČELĖ

39. Muzikavimo paskirtis – suteikti mokiniui muzikavimo violončele pradmenis.

40. Muzikavimo tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti instrumentinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.

41. Muzikavimo uždaviniai:

41.1. atskleisti muzikinius gebėjimus, puoselėjant prigimtinių vaiko muzikalumą;

41.2. formuoti taisyklingo instrumento valdymo ir laikysenos įgūdžius;

41.3. pažinti muzikinės kalbos priemones;

41.4. skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje.

42. Veiklos sritys:

42.1. Muzikavimo atlikimo įgūdžių įvaldymas

42.2. Muzikos kūrinių interpretavimas

42.3. Muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

43. Muzikavimo mokymas:

43.1. mokymo trukmė – 4 mokslo metai;

43.2. pamokose mokiniai mokosi individualiai;

43.3. muzikavimui skiriamos 2 valandos per savaitę.

43.4. skiriamos akompanatoriaus valandos: 1-3 klasėms - 0,5 val. per savaitę, 4 klasei – 1 val. per savaitę.

44. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - muzikavimo technikos įvaldymas	
Nuostata – įgyti pradžinius muzikavimo įgūdžius	
Esminis gebėjimas – perskaityti ir teisingai atlikti muzikinį tekstą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Pažinti muzikinį raštą ir gebėti jį perskaityti, grojant violončele.	1.1.1. Pažinti natas, žinoti jų pavadinimus; 1.1.2. Žinoti garsų ar pauzių trukmę; 1.1.3. Žinoti pagrindinius dinamikos ženklus.
1.2. Taisyklingai sėdint išgauti kokybišką garsą.	1.2.1. Žinoti taisyklingos laikysenos reikalavimus; 1.2.2. Nusakyti ir pademonstruoti taisyklingo garso išgavimo principus, pirštuotę; 1.2.3. Įvardinti muzikos instrumento priežiūros reikalavimus.
2. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti muzikinį tekstą	
Esminis gebėjimas – muzikinės veiklos metu taikyti išraiškos priemones muzikos kūrinio atskleidimui	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti skirtingo charakterio, nesudėtingos faktūros kūrinius, perteikiant jų emocijas, charakterį ir nuotaiką.	2.1.1. Paašškinti kūrinio struktūrinius elementus (motyvas, frazė, sakiny), formą ir naudojamus interpretacijos ženklus.
2.2. Atliekant kūrinius laikytis tempo, dinamikos, artikuliacijos nuorodų.	2.2.1. Įvardinti kūrinyje panaudotus tempo, dinamikos, artikuliacijos ženklus; 2.2.2. Paašškinti kūrinyje esančių išraiškos priemonių atlikimo ypatumus.
3. Veiklos sritis - muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti klasės, mokyklos koncertuose ir kituose renginiuose	

Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą programą klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose bei konkursuose.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą koncertinį numerį klasės ar mokyklos koncerte; 3.1.2. Mokyti sceninės kultūros, skirti dėmesio aprangai ir elgsenai scenoje; 3.1.3. Mokyti susikaupti pamokoje ir nesijaudinti pasirodymo metu.
3.2. Taikant sutartus kriterijus, įvertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Įvardyti kūrinio atlikimo vertinimo kriterijus; 3.2.2. Sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ir klasės draugų grojimą (išskiriant teigiamas ir neigiamas atlikimo puses).

45. Muzikavimo turinio apimtis:

45.1. muzikos kūrinių atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, intonavimas, ritminis tikslumas;

45.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų, pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

45.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys.

46. Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus:

46.1. Mokių individualių ugdymo programų reikalavimai

Klasė	Pusmetis	Etiudai	Stambi forma	Pjesės	Repertuaro kaupimas	Iš viso kūrinių	Atsiskaitymai
1	I	Pratimai, gamos, dainelės iš rinkinių: A. Gričius „Grok, žiogeli, smuikeliu“, K. Fortunatovas „Jaunasis smuikininkas“ I d., K. Rodionovas „Smuiko pradžiamokslis“, M. Garlickis „Žingsnis po žingsnio“, S. Šalmanas „Aš būsiu smuikininkas“				10-15	-
	II	-	-	-	-	10	2 skirtingo charakterio kūriniai
2	I	1-2	-	1-2	1-2	4-6	4 kūriniai per metus
	II	1-2	1	1-2	1-2	4-7	
3	I	1-2	1	1-2	1-2	4-7	4 kūriniai per metus: 3 pjesės ir 1 stambios formos kūrinys
	II	1-2	1	1-2	1-2	4-7	
4	I-II	1-2	1	1-2	1	4-6	4 kūriniai per metus: 2 stambios formos

							kūriniai ir 2 pjesės.
--	--	--	--	--	--	--	-----------------------

46.2. Gamų reikalavimai

Klasė	I pusmetis	II pusmetis	Atsiskaitymai
1	-	1-2 oktavų gamos (legato po 2-4-8), 2-3 trigarsiai (legato po 2-3).	1 gama per metus
2	1 oktavos gama (legato po 2-4), 2-3 trigarsiai (legato po 2-3).	1-2 oktavų gamos (legato po 2-4-8), 2-3 trigarsiai (legato po 2-3).	2 gamos per metus
3	1-2 oktavų gamos, pirmoje arba trečioje pozicijoje (legato po 2-4-8), 3 trigarsiai (legato po 3-6).	2 oktavų gamos su perėjimu į trečią poziciją, (legato po 2-4-8), 3 trigarsiai (legato po 3-6).	2 gamos per metus
4	2 oktavų gamos (legato po 2-4-8-16), 3 trigarsiai (legato po 3-6-9).	2-3 oktavų gamos (legato po 2-4-8-12-24), 3 trigarsiai (legato po 3-6-9).	2 gamos per metus

47. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

48. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr.1.

VI. II. SOLFEDŽIO

49. Solfedžio dalyko paskirtis – tai klausos lavinimo sistema, kurios dėka mokomasi emocionaliai ir racionaliai pažinti muzikos kalbą.

50. Solfedžio dalyko tikslas – supažindinti su pagrindinėmis muzikos sąvokomis, elementariomis žiniomis.

51. Solfedžio dalyko uždaviniai:

- 51.1. lavinti klausą;
- 51.2. lavinti ritmo pojūtį;
- 51.3. lavinti muzikinę atmintį;
- 51.4. mokyti muzikos rašto.

52. Veiklos sritys:

- 52.1. Muzikos suvokimas ir klausos lavinimas
- 52.2. Intonavimo pratybos, dainavimas, solfedžiavimas
- 52.3. Ritmo pojūčio ir kūrybinių įgūdžių lavinimas
- 52.4. Muzikinis raštas, sąvokos, muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas, pažintis su užsienio bei lietuvių kompozitoriais.

53. Solfedžio dalyko mokymas:

- 53.1. mokymo trukmė – 4 mokslo metai;
- 53.2. mokiniai solfedžio mokosi grupinėse pamokose;
- 53.3. solfedžio dalykui skiriamos 2 valandos per savaitę;
- 53.4. naudojama solfedžio dalykui skirta mokomoji literatūra, interaktyvios informacinės technologijos.

54. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – muzikos suvokimas ir klausos lavinimas	
Nuostata – telkti dėmesį į melodijos (dermės) bei ritmo (metro) ypatumus	
Esminis gebėjimas – suvokti dermę (mažoras, minoras), melodijos slinktį aukšty- žemyn bei pasikartojimą, atpažinti įsisavintas ritmo figūras	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Suvokti kontrastus ir juos palyginti.	1.1.1. Išgirsti ir suvokti dermes (mažorą, minorą).
1.2. Suvokti, atpažinti ir skirti nuoseklią melodinę slinktį.	1.2.1. Įtvirtinama mažorinė dermė, minorinės dermės sąvoka ir jos rūšys; Lygiagrečios, bendravardės tonacijos, laipsnių seka.
1.3. Atpažinti intonacinius melodijos vingius.	1.3.1. Atpažinti ir suvokti tonikos kvintakordą bei jo apvertimus tonacijoje harmoniškai ir melodiškai; 1.3.2. Atpažinti ir suvokti pagrindinius laipsnius bei akordų grupes (T5, S5, D5).
1.4. Suvokti intervalinius šuolius	1.4.1. Išgirsti ir suprasti pastoviuosius ir nepastoviuosius intervalus dermėje.
2. Veiklos sritis – intonavimo pratybos, dainavimas, solfedžiavimas	
Nuostata – formuoti taisyklingos laikysenos, kvėpavimo, aiškios dikcijos ir tikslaus intonavimo įgūdžius	
Esminis gebėjimas – suvokti, siekti ir tiksliai intonuoti nežinomą tekstą, liaudies dainas, laipsnius, intervalus, akordus bei jų sprendimo būdus	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tobulinti tikslaus, sąmoningo intonavimo ir išraiškingo frazavimo įgūdžius.	2.1.1. Liaudies, autorinių dainų, nežinomo muzikinio teksto solfedžiavimas 2/4, 3/4, 4/4 metruose taktuojant, suvokiant melodijos, muzikinės frazės vientisumą.
2.2. Gebėti intonuoti pažįstamos gamose.	2.2.1. Dainuojami intervalai, akordai, laipsnių “grandinėlės”, akordų, intervalų grupės melodiškai ir harmoniškai; 2.2.2. Didelis dėmesys skiriamas pustonų intonavimui.
3. Veiklos sritis – ritmo pojūčio ir kūrybinių įgūdžių lavinimas	
Nuostata – formuoti ritmo reguliavimo ir metro pulso pojūtį	
Esminis gebėjimas – sudaryti sąlygas asmeninei kūrybinei išraiškai, pasitelkiant ritmo pojūtį lavinančias pratybas	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Gebėti atlikti ritmines pratybas paprastuose metruose.	3.1.1. Tvirtinti ritmo pojūtį naujų žinių pagrindu; 3.1.2. Sugebėti suvokti 2/4, 3/4, 4/4 metre esančias užduotis, jas panaudojant kūrybinėje išraiškoje.
3.2. Gebėti analizuoti ritmą ir pasikeitimus.	3.2.1. Suvokti pasikartojančias ir skirtingas ritmines figūras naujuose ritminiuose elementuose; 3.2.2. Siekti sąmoningo ritmo figūrų jungimo į prasminius vienetus; 3.2.3. Mokėti užrašyti ritmą su gerai įsisavintais ritminiais elementais.
3.3. Gebėti ritmiškai ir melodiškai improvizuoti.	3.3.1. Individuali ir kolektyvinė ritminė - melodinė improvizacija; 3.3.2. Melodinių, ritminių, atsakomųjų frazių kūrimas išmoktais melodiniais ir ritminiais dariniais.
4. Veiklos sritis – muzikinis raštas, sąvokos, muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas, pažintis su užsienio bei lietuvių kompozitoriais	
Nuostata – supažindinti su svarbiausiomis muzikos sąvokomis, muzikiniu raštu	

Esminis gebėjimas – sudaryti sąlygas įgytas teorines žinias pritaikyti praktikoje	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
4.1. Gebėti suvokti muzikines sąvokas.	4.1.1. Suprasti ir skirti muzikines sąvokas, tokias kaip: melodija, ritmas, penklinė, raktai (smuiko, boso), metras ir jo dalys, taktas ir takto brūkšnys; 4.1.2. Suvokti reprizos, voltos, gamos ir tetrachordo, tempo, dinamikos, alteracijos ženklų sampratas; 4.1.3. Įsisavinti raidinę natų abėcėlę, laipsnius, natų prailginimo ženklus; 4.1.4. Suvokti mažorinę, minorinę dermes bei jos rūšių sąvokas, intervalų sąvokas, akordų sąvokas.
4.2. Gebėti užrašyti melodiją (melodinis diktantas), ritmą, akordus, intervalus, laipsnių sekas.	4.2.1. Suprasti ir gebėti užrašyti simetrišką melodiją, įsisavintus ritminius elementus, sudaryti akordus tonacijose, užrašyti laipsnių „grandinės“, intervalus (prima, sekunda, tercija, kvarta, kvinta, seksta, septima, oktava).
4.3. Gebėti atpažinti užsienio bei lietuvių kompozitorius, jų kūrybą.	4.3.1. Susipažinti su žymiausiais kiekvienos epochos kompozitoriais, jų kūryba.

55. Solfedžio dalyko turinio apimtis:

Kl. /Pusm	Žinios ir supratimas	Muzikos suvokimas ir klausos lavinimas	Intonavimo pratybos, dainavimas, solfedžiavimas	Ritmo pojūčio ir kūrybinių įgūdžių lavinimas	Muzikinis raštas, sąvokos, muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas
1/I	Pažintis su V.A.Mocartu; pažintis su muzikos instrumentais; muzika (ritmas ir melodija); ketvirtinė ir aštuntinė natos; penklinė; raktai; nata sol; nata mi; taktas ir metras (dviejų ketvirtinių metas); nata la; nata re (repriza); pusinė nata.	Skiria muzikinius garsus, klauso muzikinius kūrinius.	Dainos, melodiniai pratimai.	Ritmuoja aštuntines, ketvirtines, pusines natas, skiria jų ilgi. Ritmavimas, taktavimas 2/4 metre.	Susipažįsta su natų, smuiko rakto, reprizos rašymu.
1/II	Trijų ketvirtinių metras; pažintis su dirigavimu; pažintis su J.Haidnu; oktava; nata do1; nata fa; volta, fermata; nata do2; pauzės; pažintis su L. van Bethovenu; dinamika; nata si; nata su tašku; gama; laipsniai; raidiniai natų pavadinimai; C-dur, pastovieji, nepastovieji g. 1.; liaudies dainos. tempas, metronomas; pustonio ir tono sąvokos.	Klausos ir atpažįsta skambančias natas, laipsnius, skiria dinaminis pasikeitimus.	Vokalinės garso formavimo, kvėpavimo ir artikuliacijos pratybos. C-dur gama, pastoviųjų, nepastoviųjų g. 1. intonavimas	Pulsavimas, ritmavimas, taktavimas 2/4, 3/4 metruose. Ritminės ir melodinės improvizacijos.	Natų rašyba, laipsnių užrašymas. Dinamikos, tempo sąvokų atpažinimas ir suvokimas.
2/I	Alteracijos ženklai; C-dur tonacija, G-dur tonacija; F-dur tonacija; mažosios ir antrosios oktavos natos; tetrachordai; štrichai; ritminė grupė - šešioliktinės; ketvirtinės natos priešaktis-užtaktis; boso raktas; sekvencija; liaudies dainos; laipsnių grandinėle tonacijose.	Klausos ir skiria tempų pasikeitimus, laipsnių sekas, gamų melodinę slinktį, atpažįsta pustonį ir toną.	Gamų solfedžiavimas, nepastoviųjų dermės laipsnių sprendimas, pustonio/tono intonavimas. Liaudies dainos.	Pulsavimas, ritmavimas, taktavimas 2/4,3/4 metruose panaudojant šešioliktnių, prieštakčio/ užtakčio ritmines figūras.	Ritmo, melodijos, laipsnių užrašymas. Tempo sąvokų atpažinimas.
2/II	Minorinė dermė ir rūšys; tonacija a-moll; sinkopė; 4/4 metras, sveikoji pauzė, sveikoji nata, dirigavimas 4/4 metre; intervalai: gr1, gr4, gr5, gr8;d3, m3, d2, m2; lygiagrečios tonacijos	Geba nustatyti mažoro ir minoro skambesį ir	Gamų solfedžiavimas, dainelės, melodiniai pratimai, intervalų intonavimas.	Pulsavimas, ritmavimas, taktavimas 2/4, 3/4, 4/4 metruose. Sinkopės ritmo	Ritmo, melodijos, laipsnių užrašymas, intervalų analizė

	sąvoka; tonacija F-dur, d-moll, G-dur, e-moll; laipsnių grandinėlių tonacijose; intervalai; transponavimas; T ₅ , t ₅ ; diežų ir bemolių užrašymo tvarka; pažintis su kompozitoriais.	kryptį. Atpažįsta intervalus.		atpažinimas ir įtvirtinimas.	ir užrašymas. Geba transponuoti nesunkias melodijas intervalais.
3/I	Tonacijos su 2 ženklais: D-dur, h-moll (nat., harm., melod.), B-dur, g-moll (nat., harm., melod.); T ₅ su apvertimais mažorinėse ir minorinėse tonacijose; iki 2 ženklų; akordų klausymas ir atpažinimas; motyvas, frazė, sakinytis, cezūra, sekstos intervalas; dvibalsis ritmas; pažintis su kompozitoriais; akordai; laipsnių grandinėlių tonacijose; intervalai.	Girdi muzikoje T ₅ , T ₆ , T ₆₄ akordų kaitą, intervalus, laipsnius dermėje.	Gamų, melodijų, akordų melodinės slinkties, laipsnių solfedžiavimas liaudies dainų dainavimas pažįstamosse tonacijose.	Koordinuotas dvibalsio ritmo atlikimas.	Atpažįsta ir užrašo akordus, geba pasakyti motyvo, frazės sąvokas ir jas išraiškiai pritaikyti atlikime, užrašo intervalus bei nesunkias melodijas.
3/II	Minorinės dermės kartojimas; tonacija d-moll; aštuntinė pauzė takto pradžioje; aštuntinės natos priešaktis; lygiagrečios tonacijos D-dur, h-moll; sekstos intervalas; ritminė grupė - aštuntinė-šešioliktinė (ti-ri-ri); transponavimas; lygiagrečios tonacijos B-dur, g-moll; 3/8 metras; lyga; pažintis su kompozitoriais; akordų junginiai; intervalai; laipsniai.	Atpažįsta sekstos intervalą, minorinių gamų rūšis ir jų kryptį. Skiria T ₅ su apvertimais skambėjimą.	Gamų intonavimas, akordų melodinės slinkties intonavimas, nežinomo muzikinio teksto intonavimas.	Ritminių figūrų atpažinimas, panaudojant priešaktį su aštuntine nata, aštuntinių ir šešioliktnių (ti-ri-ri) ritmą, 3/8 metras.	Pagal programos reikalavimus akordų, laipsnių, ritminių ir melodinių atkarpų užrašymas. Kūrybinės užduotys.
4/I	Intervalai: septimos intervalas; akordų junginiai tonacijose; 4/8 metras; liaudies dainos; pažintis su kompozitoriais; akordai; intervalai; laipsniai; pagrindiniai laipsniai ir akordai; kadencija.	Skiria intervalus, juos atpažįsta, nustato akordus bei jų apvertimus. Skiria pagrindinius laipsnius ir jų skambėjimą.	Intervalų, liaudies dainų, melodinių atkarpų solfedžiavimas, laipsnių sekos ir akordų junginių intonavimo pratybos.	Ritmavimas, taktavimas, dirigavimas paprastuose metruose. Ritmo pratybos panaudojant triolės ritminę figūrą.	Gebėti užrašyti intervalų ir laipsnių grandinėles, melodines atkarpas 2/4, 3/4, 4/4 metruose.
4/II	Mažoji septima, didžioji septima; akordų junginiai; tonacijos A-dur, fis-moll (nat., harm., melod.) ; Es-dur, c-moll (nat., harm., melod.); konsonansas-disonansas; akordų, intervalų, laipsnių klausymas ir atpažinimas.	Klausyti ir nustato akordus bei jų apvertimus, mažorą ir minorą, intervalus.	Geba intonuoti mažorines ir minorines gamas bei jų rūšis. Solfedžuoti nesudėtingus ir logiškus melodinius pratimus, laipsnių sekas, melodinius akordų junginius.	Ritmavimas, taktavimas, dirigavimas paprastuose metruose.	Užrašo nesunkius melodinius, ritminius diktantus.

56. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

57. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr.2

VI. III. PAPILDOMAS FORTEPIJONAS

58. Papildomo fortepijono paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir grojimo fortepijonu pradmenis.

59. Papildomo fortepijono tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti grojimo fortepijonu žinių ir įgūdžių.

60. Papildomo fortepijono uždaviniai:

- 60.1. ugdyti mokinių pradinius grojimo fortepijonu įgūdžius ir atskleisti jo pritaikymo galimybes;
- 60.2. pažinti muzikinės kalbos priemones;
- 60.3. skatinti iniciatyvumą ir kūrybiškumą.

61. Veiklos sritys:

- 61.1. Grojimo fortepijonu įgūdžių ugdymas ir įvaldymas
- 61.2. Muzikos kūrinių interpretavimas
- 61.3. Muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

62. Papildomo fortepijono mokymas:

- 62.1. mokymo trukmė – 2 mokslo metai;
- 62.2. papildomo fortepijono mokoma nuo trečių mokymo metų;
- 62.3. pamokose mokiniai mokosi individualiai;
- 62.4. skiriama 0,5 valandos per savaitę.

63. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – grojimo fortepijonu įgūdžių ugdymas	
Nuostata – įgyti pradinius grojimo fortepijonu įgūdžius	
Esminis gebėjimas – atlikti fortepijonu nesudėtingus muzikinius kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įgyti pradinius grojimo fortepijonu įgūdžius.	1.1.1. Nusakyti kūrinio metra, tempą; 1.1.2. Pažinti atlikimo štrichus; 1.1.3. Žinoti taisyklingos sėdėsenos reikalavimus;
1.2. Gebėti perteikti kūrinio nuotaiką.	1.2.1. Pažinti pagrindinius dinامينius ženklus; 1.2.2. Apibūdinti kūrinio tematiką.
2. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – siekti išraiškingo muzikos kūrinio atlikimo	
Esminis gebėjimas – išraiškingai atlikti nesudėtingos faktūros muzikinius kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Žinoti muzikinės kalbos elementus.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio stilių, tematiką, turinį
2.2. Raiškiai perteikti kūrinio emocijas.	2.2.1. Pažinti ir nusakyti dinامينius ženklus; 2.2.2. Apibūdinti ir aptarti savo atliekamo kūrinio interpretaciją.
3. Veiklos sritis - muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose ir kituose renginiuose	
Esminis gebėjimas – koncerte fortepijonu atlikti nesudėtingą programą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos muzikiniuose renginiuose.	3.1.1. Atlikti išbaigtai parengtą programą klasės, mokyklos ar miesto renginiuose 3.1.2. Skirti dėmesio sceninei kultūrai.
3.2. Pritaikyti grojimo fortepijonu įgūdžius kitose muzikavimo srityse.	3.2.1. Panaudoti gebėjimą groti fortepijonu ruošiantis choro ir solfedžio pamokoms.

64. Papildomo fortepijono turinio apimtis:

- 64.1. muzikos kūrinių atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, ritminis tikslumas;
- 64.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų, pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinamikos apibūdinimas ir atlikimas;

64.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys.

65. Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus:

65.1. Mokinių individualių programų reikalavimai

Klasė	Planavimas		Atsiskaitymai	
	I pusmetis	II pusmetis	I pusmetis	II pusmetis
3	Pratimai, lietuvių liaudies dainos, pjesės	4 kūriniai: etiudai, pjesės, ansambliai	–	Iskaita 2 skirtingo charakterio kūriniai
4	3 kūriniai (1kl.) 1 etiudas 1 pjesė 1 ansamblis (arba pjesė)	3 kūriniai (1kl.) 1 etiudas 1 pjesė 1 ansamblis (arba pjesė)	Atsiskaitymas 2 skirtingo charakterio kūriniai	Kontrolinė pamoka 2 skirtingo charakterio kūriniai

65.2. Gamų reikalavimai

I pusmetį – diezinės (#) gamos, II pusmetį – bemolinės (b) gamos			
Klasė	Gamos	Akordai	Arpedžio (trumpieji)
3	II pusmetį C G D atskiromis rankomis per 1-2 oktavas	Tonikos 3 garsų atskiromis rankomis	Tonikos 3 garsų atskiromis rankomis
4	C a, G e, F d atskiromis rankomis per 2 oktavas (pagal galimybes – abiem rankomis per 1 oktavą)	Tonikos 3 garsų su apvertimais atskiromis rankomis	Tonikos 3 garsų su apvertimais atskiromis rankomis

66. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

67. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr.3.

VII. LAISVAI PASIRENKAMI DALYKAI

VII. I. ANTRASIS MUZIKOS INSTRUMENTAS

68. Antrojo muzikos instrumento paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti antrojo muzikos instrumento muzikavimo patirtį.

69. Antrojo muzikos instrumento tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtinės galias, padėti mokiniams įgyti antrojo muzikos instrumento muzikavimo žinių ir įgūdžių.

70. Antrojo muzikos instrumento uždaviniai:

70.1. sudaryti galimybes mokiniams pažinti ir kitus muzikos instrumentus;

70.2. ugdyti mokinių pradinius grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius ir atskleisti jo pritaikymo galimybes;

70.3. skatinti mokinių iniciatyvą ir kūrybiškumą.

71. Veiklos sritys:

71.1. Grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių ugdymas

71.2. Muzikos kūrinių interpretavimas

71.3. Muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

72. Antrojo muzikos instrumento mokymasis:

72.1. antruoju muzikos instrumentu galima pasirinkti vieną iš mokykloje mokomų muzikos instrumentų: pučiamųjų, mušamųjų, liaudies muzikos instrumentų, akordeoną, gitarą, smuiką;

72.2. mokymosi trukmė – 1-2 mokslo metai;

72.3. antrojo muzikos instrumento mokoma nuo trečių mokymo metų;

72.4. skiriama 0,5-1 valanda per savaitę;

72.5. pamokose mokiniai mokosi individualiai;

72.6. pučiamųjų, mušamųjų, liaudies muzikos instrumentų ar smuiko pamokoms skiriamos akompanatoriaus valandos: 0,5 val. per savaitę.

73. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių ugdymas	
Nuostata – įgyti muzikavimo antruoju muzikos instrumentu patirties	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą muzikinį kūrinį antruoju muzikos instrumentu.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įgyti pradinį grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius.	1.1.1. Nusakyti kūrinio metra, tempą; 1.1.2. Pažinti atlikimo štrichus; 1.1.3. Suvokti kūrinio tematiką.
1.2. Perteikti kūrinio nuotaiką.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, emociją būseną.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – siekti pajauti kūrinio keliamas menines emocijas	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Žinoti muzikinės kalbos elementus.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio stilių, tematiką, turinį.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Pažinti ir nusakyti dinaminis ženklus; 2.2.2. Apibūdinti ir aptarti savo atliekamo kūrinio interpretaciją.
3. Veiklos sritis - muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose (pasirodymuose) scenoje	
Esminis gebėjimas – atlikti pasirinktu instrumentu programą koncerte	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti muzikiniuose renginiuose	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, mieste.
3.3. Pritaikyti grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda grojimas antruoju muzikos instrumentu.

74. Antrojo muzikos instrumento turinio apimtis:

74.1. muzikos kūrinių atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, ritminis tikslumas;

74.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

74.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

74.4. rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus – 4-6 skirtingo charakterio kūriniai.

75. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

VII. II. SOLINIS DAINAVIMAS

76. Solinio dainavimo paskirtis – ugdyti bendruosius muzikinius gebėjimus, formuojant savitą instrumentą - balsą.

77. Solinio dainavimo tikslas – atskleisti, formuoti individualius vokalinius įgūdžius, atsižvelgiant į individualius mokinio gebėjimus.

78. Solinio dainavimo uždaviniai:

78.1. vystyti balsinį aparatą;

78.2. formuoti taisyklingą kvėpavimą;

78.3. atskleisti vokalinės išraiškos priemonių įvairovę.

79. Veiklos sritys:

79.1. Solinio dainavimo vokalinių įgūdžių ugdymas

79.2. Vokalinių muzikos kūrinių suvokimas ir perteikimas

79.3. Atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

80. Solinio dainavimo mokymas:

80.1. mokymosi trukmė – 1-2 mokymo metai;

80.2. solinio dainavimo mokoma nuo trečių mokymo metų;

80.3. skiriama 0,5 arba 1 valanda per savaitę;

80.4. pamokose mokiniai mokosi individualiai;

80.5. skiriamos akompanatoriaus valandos: 0,5 valandos per savaitę.

81. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - solinio dainavimo vokalinių įgūdžių ugdymas	
Nuostata – formuoti pradinius taisyklingus vokalinius įgūdžius	
Esminis gebėjimas – atlikti balsu nesudėtingą muzikinį kūrinį .	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įgyti pradinius dainavimo įgūdžius.	1.1.1. Balsių formavimas; 1.1.2. Dikcijos ir artikuliacijos fiksavimas; 1.1.3. Vokalinės klausos lavinimas.
1.2. Formuoti taisyklingą kvėpavimą.	1.2.1. Kvėpavimo, gerklų ir rezonatorių teisinga tarpusavio sąveika.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių suvokimas ir perteikimas	
Nuostata – siekti pajauti kūrinio keliamas menines emocijas.	
Esminis gebėjimas – perteikti kūrinio vaizdinį ir emocinį potencialą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti skirtingo pobūdžio kūrinius.	2.1.1. Gebėti atlikti kūrinio analizę.
2.2. Perteikti kūrinio vaizdinius.	2.2.1. Išreikšti kūrinio nuotaiką; 2.2.2. Mokėti apibūdinti kūrinio pagrindinius muzikos kalbos elementus.
3. Veiklos sritis - atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – estetiškai ir meniškai atlikti programą renginiuose	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Sceninė kultūra.	3.1.1. Dėmesys sceninei stovėsenai, laikysenai.
3.2. Dalyvauti renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, mieste.
3.3. Dainavimo įgūdžių pritaikymas kitose srityse.	3.3.1. Gebėti dainuoti ir solo, ir ansamblyje ar chore.

82. Solinio dainavimo turinio apimtis:

82.1. solinio dainavimo įgūdžių formavimas – dainavimo technikos lavinimo pratybos;

82.2. solinių kūrinių interpretavimas – nesudėtingų formų kūrinių pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

82.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – viešas kūrinių atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

82.4. parenkant repertuarą atsižvelgiama į mokinių amžiaus ir balso ypatumus.

83. Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus:

Klasė	Pusmetis	Kūrinių skaičius per mokslo metus		Atsiskaitymo formos	
		Vokalizai	Dainos	Techninė įskaita (atsiskaitoma mokytojui)	Kontrolinis koncertas
3	I	1-2	2-3	Vokalizai, dainos	1-2 kūriniai mintinai
	II	1-2	2-3	Dainos	2 kūriniai mintinai
4	I	1-2	2-3	Vokalizai, dainos	2 kūriniai mintinai
	II	1-2	2-3	Dainos	2 kūriniai mintinai

84. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

85. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr.4.